

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ

Кафедра международного права

Аннотация к дипломной работе

**УГОЛОВНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ ЗА
СОВЕРШЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ**

Тужикова София Алексеевна

Научный руководитель:
доктор юридических наук,
профессор Е. Ф. Довгань

Минск, 2024

АННОТАЦИЯ

1. Структура и объем дипломной работы

Дипломная работа состоит из задания на дипломную работу, оглавления, реферата дипломной работы, введения, трех глав, заключения, списка использованных источников. Общий объем работы составляет 85 страниц. Список использованных источников занимает 17 страниц и включает 132 позиции.

2. Перечень ключевых слов

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ В МЕЖДУНАРОДНОМ УГОЛОВНОМ ПРАВЕ, ИНСТИТУТ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ ЗА СОВЕРШЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ, МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПРЕСТУПЛЕНИЯ.

3. Содержание работы

Объект исследования: общественные правоотношения между государствами в процессе привлечения физических лиц к ответственности за совершение международных преступлений.

Предметом исследования выступают доктринальные источники в области развития института ответственности физических лиц за совершение международных преступлений, а также международные договоры, закрепляющие нормы международного уголовного права, резолюции Совета Безопасности ООН и иных международных организаций.

Цель работы: выявление механизма привлечения физических лиц к международной уголовной ответственности. Полагаем, что достижение этой цели позволит решить проблемы, связанные с процессуальными вопросами в сфере международной уголовной ответственности.

Методы исследования: исторический и логические методы, метод структурного анализа и синтеза, формально-юридический, метод сравнительного правоведения.

Полученные результаты: в результате исследования сделаны выводы о содержании института уголовной ответственности за совершение международных преступлений. Были определены основные этапы развития института, выведено понятие «международное преступление» и его отличительные признаки, выявлен процессуальный статус физического лица в международном уголовном праве. Определены руководящие принципы института – принцип индивидуальной уголовной ответственности, принцип наказуемости, принцип неприменимости срока давности, принцип недопустимости ссылки на должностное лицо и др. Установлены основания ответственности физических лиц – составы международных преступлений, закрепленные в соответствующих международных документах. Раскрыты

проблемные аспекты и тенденции их решения на сегодняшний день. Оценена эффективность деятельности и вклад международных органов в становление и развитие института ответственности за совершение международных преступлений.

Апробация работы и внедрение результатов исследования. Основные теоретические положения, выводы и научно-практические рекомендации изложены в опубликованных научных статьях:

- Тужикова, С. А. Ответственность физических лиц за совершение международных преступлений / С.А. Тужикова // Сборник тезисов 81-й научно-практической конференции студентов, магистрантов и аспирантов факультета международных отношений БГУ. Минск, 24 апреля 2024 г. / редкол.: Е.А. Достанко [и др.]. – Минск, 2024 – С.

Автором сделаны доклады и научные сообщения на различных конференциях, коллоквиумах, круглых столах и иных научных заседаниях, среди которых:

- 80-я научно-практическая конференция студентов, магистрантов и аспирантов факультета международных отношений Белорусского государственного университета (Минск, 27 апреля 2023 года);
- 81-я научно-практическая конференция студентов, магистрантов и аспирантов факультета международных отношений Белорусского государственного университета (Минск, 24 апреля 2024 года).

Автор работы подтверждает *достоверность материалов и результатов работы* и самостоятельность ее выполнения. Все заимствованные из литературных и других источников теоретические, методические положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов.

Результаты исследования могут использоваться в учебном процессе, нормотворческом и правоприменительном процессе, а также для дальнейших научных исследований.

АНАТАЦЫЯ

1. Структура і аб'ём дыпломнай працы

Дыпломная праца складаецца з задання на дыпломную працу, зместа, рэферата дыпломнай працы, уводзінаў, трох глаў, заключэння, выкарыстаных крыніц. Агульны аб'ём працы складае 85 старонкі. Спіс выкарыстаных крыніц займае 17 старонак і ўключае 132 пазіцый.

2. Ключавыя словы

АДКАЗНАСЦЬ ФІЗІЧНЫХ АСОБ У МІЖНАРОДНЫМ КРЫМІНАЛЬНЫМ ПРАВЕ, ІНСТЫТУТ АДКАЗНАСЦІ ФІЗІЧНЫХ АСОБ ЗА ЗДЗЯЙСНЕННЕ МІЖНАРОДНЫХ ЗЛАЧЫНСТВАЎ, МІЖНАРОДНЫЯ ЗЛАЧЫНСТВЫ.

3. Змест працы

Аб'ект даследавання: грамадскія праваадносіны паміж дзяржавамі ў працэсе прыцягнення фізічных асоб да адказнасці за здзяйсненне міжнародных злачынстваў.

Прадметам даследавання выступаюць дактрынальныя крыніцы ў галіне развіцця інстытута адказнасці фізічных асоб за здзяйсненне міжнародных злачынстваў, а таксама міжнародныя дагаворы, якія замацоўваюць нормы міжнароднага крымінальнага права, рэзалюцыі Савета Бяспекі ААН і іншых міжнародных арганізацый.

Мэта работы: фармуляванне рэкамендацый па паляпшэнні нарматыўнага складніка інвестыцыйнага клімату беларускага і Еўрапейскага рэгіёнаў.

Метады даследавання: гістарычны, лагічны, структурны аналіз, сінтэз, фармальна-юрыдычны, параўнальнае правазнаўства.

Атрыманыя вынікі: у выніку даследавання зроблены высновы пра змест інстытута крымінальнай адказнасці за здзяйсненне міжнародных злачынстваў. Былі вызначаны асноўныя этапы развіцця інстытута, выведзена паняцце «міжнароднае злачынства» і яго адметныя прыкметы, выяўлены працэсуальны статус фізічнай асобы ў Міжнародным крымінальным праве. Вызначаны кіруючыя прынцыпы інстытута-прынцып індывідуальнай крымінальнай адказнасці, прынцып каральнасці, прынцып неўжывальнасці тэрміну даўнасці, прынцып недапушчальнасці спасылкі на службовая асоба і інш. Устаноўлены падставы адказнасці фізічных асоб-склады міжнародных злачынстваў, замацаваныя ў адпаведных міжнародных дакументах. Раскрытыя праблемныя аспекты і тэндэнцыі іх вырашэння на сённяшні дзень. Ацэненыя эфектыўнасць дзейнасці і ўклад міжнародных органаў у станаўленне і развіццё інстытута адказнасці за здзяйсненне міжнародных злачынстваў.

Апрабацыя працы і ўкараненне вынікаў даследавання. Асноўныя тэарэтычныя палажэнні, высновы і навукова-практычныя рэкамендацыі выкладзены ў апублікаваных навуковых артыкулах:

- Тужикова, С. А. Ответственность физических лиц за совершение международных преступлений / С.А. Тужикова // Сборник тезисов 81-й научно-практической конференции студентов, магистрантов и аспирантов факультета международных отношений БГУ. Минск, 24 апреля 2024 г. / редкол.: Е.А. Достанко [и др.]. – Минск, 2024 – С.

Аўтарам зроблены даклады і навуковыя паведамленні на розных канферэнцыях, калоквіумах, круглых сталах і іншых навуковых пасяджэннях, сярод якіх:

- 80-я навукова-практычная канферэнцыя студэнтаў, магістрантаў і аспірантаў факультэта міжнародных адносін Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск, 27 красавіка 2023 года);
- 71-я навукова-практычная канферэнцыя студэнтаў, магістрантаў і аспірантаў факультэта міжнародных адносін Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Мінск, 24 красавіка 2024 года).

Вынікі даследавання могуць выкарыстоўвацца ў навучальным працэсе, нарматворчым і правапрымяняльнай працэсе, а таксама для далейшых навуковых даследаванняў.

Аўтар працы пацвярджае *дакладнасць матэрыялаў і вынікаў працы* і самастойнасць яе выканання. Усе запазычаныя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя, метадычныя палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

ANNOTATION

1. Structure and scope of the diploma work

The diploma work consists of diploma work assignment, table of contents, diploma work summary, introduction, 3 chapters, conclusion and list of references. Total scope of work is 85 pages. The list of references occupies 17 pages and includes 132 positions.

2. Keywords

RESPONSIBILITY OF INDIVIDUALS IN INTERNATIONAL CRIMINAL LAW, INSTITUTE OF INDIVIDUALS' RESPONSIBILITY FOR COMMITTING INTERNATIONAL CRIMES, INTERNATIONAL CRIMES.

3. The content of the work

The object of the research: public legal relations between states in the process of bringing individuals to criminal responsibility for committing international crimes.

The subject of the study are doctrinal sources in the field of the development of the institution of responsibility of individuals for the commission of international crimes, as well as international treaties enshrining the norms of international criminal law, resolutions of the UN Security Council and other international organizations.

The purpose of the research: identification of a mechanism for bringing individuals to international criminal responsibility.

The methods of the research: historical, logical, structural analysis, synthesis, formal-logical, comparative-legal.

The results obtained: as a result of the study, conclusions were drawn about the content of the institution of criminal responsibility for the commission of international crimes. The main stages of the institute's development were identified, the concept of "international crime" and its distinctive features were derived, and the procedural status of an individual in international criminal law was revealed. The guiding principles of the institute are defined – the principle of individual criminal responsibility, the principle of punishability, the principle of non-applicability of the statute of limitations, the principle of inadmissibility of reference to an official, etc. The grounds for the responsibility of individuals have been established – the elements of international crimes enshrined in relevant international documents. The problematic aspects and trends of their solution are revealed today. The effectiveness of the activities and contribution of international bodies to the establishment and development of the institution of responsibility for international crimes is assessed.

Approbation of work and implementation of research results. The main theoretical provisions, conclusions and scientific and practical recommendations are presented in published scientific articles:

- Тужикова, С. А. Ответственность физических лиц за совершение международных преступлений / С.А. Тужикова // Сборник тезисов 81-й научно-практической конференции студентов, магистрантов и аспирантов факультета международных отношений БГУ. Минск, 24 апреля 2024 г. / редкол.: Е.А. Достанко [и др.]. – Минск, 2024 – С.

The author has made reports and scientific reports at various conferences, colloquiums, round tables and other scientific meetings, including:

- the 80th Scientific and Practical conference of students, undergraduates and postgraduates of the Faculty of International Relations of the Belarusian State University (Minsk, April 27, 2023);
- the 81th Scientific and Practical Conference of Students, Undergraduates and Postgraduates of the Faculty of International Relations of the Belarusian State University (Minsk, April 23, 2024).

The results of the study can be used in the educational process, the rule-making and law enforcement process, as well as for further scientific research.

The author of the work confirms the *reliability of the materials and results of the work* and the independence of its implementation. All theoretical, methodological provisions and concepts borrowed from literary and other sources are accompanied by references to their authors